

Informacje odnośnie wniosku o ponowne przeliczenie i wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy oraz czas wolny od służby

1. Czego dotyczy wniosek?

Przygotowany wzór stanowi wniosek o ponowne przeliczenie i wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy oraz niewykorzystany czas wolny od służby przyznany w zamian za służbę w tzw. nadgodzinach. Wniosek został przygotowany mając na względzie plan złożenia przez NSZZ FSG wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie zbadania przepisów regulujących obliczanie i wypłatę ekwiwalentów. Jego celem jest zapobiegnięcie w przyszłości (w przypadku gdyby Trybunał Konstytucyjny uznał przepisy dot. obliczania wysokości ekwiwalentów za niezgodne z Konstytucją) zarzutowi przedawnienia. Zgodnie z przeprowadzoną analizą prawną, wypłacane obecnie ekwiwalenty nie rekompensują w pełni niewykorzystanego urlopu i czasu wolnego, a zatem – są one wypłacane w niedostatecznej wysokości. Obecnie obowiązujące przepisy odnoszące się do wypłaty ekwiwalentu funkcjonariuszom Straży Granicznej są podobne do regulacji jakie występowały na gruncie ustawy o Policji tj. art. 115a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, który to przepis został uchylony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r., sygn. K 7/15 sygn. Regulacje dotyczące wypłaty funkcjonariuszom Straży Granicznej ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane urlopy oraz niewykorzystany czas wolny od służby budzą wątpliwości co do ich konstytucyjności, nie mniej przepisy te nie były badane przez Trybunał, w konsekwencji czego należą do systemu obecnie obowiązującego prawa. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r., sygn. K 7/15 ma zastosowanie do ustawy o Policji.

2. Kto może złożyć wniosek?

Wniosek może złożyć każdy były funkcjonariusz, który w momencie zwolnienia nabył prawo do ekwiwalentu pieniężnego (por. niżej uwagi odnośnie przedawnienia wniosku).

3. Dlaczego warto złożyć wniosek?

Ustawa o Straży Granicznej przewiduje trzyletni termin przedawnienia roszczeń z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych. Termin ten rozpoczyna bieg w momencie wymagalności świadczenia – w tym przypadku jest to moment zakończenia służby. Oznacza to, że co do zasady po upływie trzech lat od ustania stosunku służby organ administracji odmówi wypłaty jakiegokolwiek świadczenia. Nieuwzględnienie przedawnienia może nastąpić jedynie wtedy gdy opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami, przy czym pozostaje to do uznania organu.

Zgodnie z art. 111 ust. 3 Ustawy o Straży Granicznej, bieg przedawnienia przerywa m.in. każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, upoważnionym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia. Taką czynnością jest właśnie złożenie wniosku o przeliczenie i wypłatę ekwiwalentu. Przerwanie biegu przedawnienia sprawi, że w wypadku wydania przez Trybunał korzystnego wyroku, dopuszczalne będzie złożenie wniosku o wznowienie postępowania zakończonego negatywną decyzją administracyjną albo wznowienie postępowania zakończonego niekorzystnym wyrokiem sądu administracyjnego. Jeżeli natomiast bieg przedawnienia nie zostanie przerwany i funkcjonariusz chciałby dochodzić wypłaty ekwiwalentu po upływie terminu przedawnienia (np. po wydaniu wyroku

przez Trybunał Konstytucyjny, przy czym procedura przed Trybunałem może trwać kilka lat) będzie musiał mieć na uwadze, że organ będzie mógł odmówić wypłaty ekwiwalentu powołując się właśnie na przedawnienie roszczenia.

4. Czy należy spodziewać się, że mój wniosek zostanie uwzględniony? Jakie będzie dalsze postępowanie?

Przepisy Rozporządzenia MSWiA z dn. 16 września 2005 r. w sprawie ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystane przez funkcjonariusza Straży Granicznej urlopy i czas wolny od służby, które regulują ustalanie i wypłatę ekwiwalentów, a które, jak zostało powyżej wskazane, będą przedmiotem wniosku NSZZ FSG do Trybunału Konstytucyjnego, nie były jak dotąd badane przez Trybunał i nie zostały jeszcze derogowane (usunięte) z polskiego porządku prawnego. Oznacza to, że korzystają one z domniemania konstytucyjności. Organy administracji publicznej nie mają kompetencji do samodzielnej odmowy stosowania przepisów z uwagi na ich niekonstytucyjność. Spodziewać się zatem należy, że przełożeni prawdopodobnie odmówią wypłaty ekwiwalentu, przy czym odmowa ta powinna nastąpić w drodze decyzji administracyjnej, na którą przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego.

W sporządzonym wniosku o wypłatę ekwiwalentu powołano się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 września 2018 r., sygn. akt I OSK 2440/16, w którym Sąd stwierdza, że nawet gdy wyrok Trybunału zostaje wydany na gruncie innej ustawy, to powinien on stanowić wskazówkę interpretacyjną także dla ustaw, które zawierają sformułowania tożsame. Należy mieć jednak na uwadze, że przedmiotowy wyrok został wydany w innym stanie faktycznym i zasadniczo brak jest podstaw do wydawania w jego oparciu korzystnych decyzji dla funkcjonariuszy Straży Granicznej. Jak już wyżej wspomniano organy nie mają kompetencji do samodzielnej odmowy stosowania przepisów z uwagi na ich niekonstytucyjność.

Należy mieć na uwadze, że wznowienie postępowania jest możliwe jedynie w sytuacji istnienia w obiegu prawnym decyzji administracyjnej. Wypłata ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystane przez funkcjonariusza Straży Granicznej urlopy i czas wolny od służby jest zaś czynnością materialno-techniczną (brak przymiotu decyzji), do wydania decyzji administracyjnej dochodzi natomiast w sytuacji odmowy wypłaty ekwiwalentu w dochodzonej wysokości.

Jeżeli Trybunał Konstytucyjny wyda korzystny wyrok, funkcjonariusze, których postępowania zostały zakończone decyzjami odmownymi, niekorzystnymi orzeczeniami będą mogli wznosić o ich wznowienie.

5. Czy funkcjonariusze Straży Granicznej powinni składać skargę o wznowienie postępowania ?

W sytuacji gdy funkcjonariusz Straży Granicznej negował wysokość wypłaconego mu ekwiwalentu, uważając, że został on mu wypłacony w zaniżonej wysokości (z uwagi na niekorzystne przepisy prawa), a następnie otrzymał decyzję administracyjną odmawiającą wypłaty mu ekwiwalentu w żądanej przez niego wysokości, zakładając, że Organ uzna, że powoływany wyrok Trybunału Konstytucyjnego może mieć zastosowanie również do funkcjonariuszy SG, funkcjonariusz może złożyć skargę o wznowienie postępowania administracyjnego, o której mowa w art. 145a Kodeksu postępowania administracyjnego. Skargę taką należy wnieść w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Stosownie do treści art. 190 ust. 3 Konstytucji

RP wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Data ogłoszenia przedmiotowego wyroku to 6 listopada 2018 r.

Składając skargę należy mieć na uwadze, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r., sygn. K 7/15 odnosił się do przepisów ustawy o Policji i nie ma automatycznego przełożenia na regulacje dotyczące zasad wypłaty ekwiwalentu pieniężnego funkcjonariuszom Straży Granicznej.

6. W jaki sposób wypełnić wniosek?

W treści wzoru wniosku na czerwono zaznaczone zostały miejsca, które trzeba stosownie uzupełnić. Uzupełnienie wniosku wymaga podania daty i miejsca sporządzenia wniosku, swoich danych osobowych (imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania), numeru rachunku bankowego (w przypadku wybrania tej formy wypłaty ekwiwalentu), daty zwolnienia ze służby i otrzymania świadectwa służby, wskazania otrzymanej kwoty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop i za niewykorzystany czas wolny oraz wskazanie wymiaru czasowego niewykorzystanego urlopu i niewykorzystanego czasu wolnego. W celu przyspieszenia postępowania warto do wniosku załączyć wymienione załączniki – nie jest to jednak niezbędne.

We wniosku należy wyliczyć dochodzoną kwotę należnego ekwiwalentu. Kwotę należy obliczyć z proporcji – poprzez przemnożenie sumy ekwiwalentów za urlop i czas wolny przez czynnik 12%, a następnie przemnożyć przez czynnik 88%. Otrzymany wynik należy zaokrąglić do 10 groszy w górę.

Wniosek należy skierować do właściwego przełożonego w sprawach osobowych.

Wniosek nie podlega opłacie.